Bernard är i Jerusalem. Han kommer tillbaks om en 14 dagar.
Kom hit ned. Eller skicka Kalle eller Montparno, eller båda två ännu hellre. Giv mig deras adresse.

Bernard drömmer, liksom jag, om en målarkoloni av artistes indépendants här nere, låtande inspirera sig av strålarne av de två stora civilisationerna, den egyptiska den arabiska, av vilka den senare är ännu ej helt och hållet utsläckt. Arkitektur, gatliv, pyramiderna och öknen äro de bästa lärare man kan ha vis à vis målning.

Skall sända dig teckningar och stämningar härifrån längre fram, gjorda med ritstift och med penna. Jag har så mycket vackra saker att tala om för dig.

Du förstår vad jag bett dig sända mig, sändes med Charles Chediac, som skall resa hit snart, ifrån Paris.

Tillgivne vännen

Ivan Aguéli.

[På franska:] Obs. Sök upp M. Maréchal och hälsa honom från mig. Jag har glömt numret på hans hus. Hälsa honom mycket från mig och bed honom om rekommendations brev. Om Marie inte vill varken skriva eller något annat, då vill jag gå ut i krig i Sudan längtande efter att göra slut på allt.

Le Caire, le 20 oct. 1894.

Kära Mamma.

Tusen tack för edert vänl. bref med 35 krr., som jag fick just i dag. Det har alltså behöft 10 dagar på vägen hit. — Jag har skrifvit till en massa personer, men ingen enda har svarat. Jag förstår ej hur det hänger ihop. Jag gissar att, i följd af den där anarkisthistorien, så konfiskeras alla mina bref från Egypten, d. v. s. inrikes, men inte en enda från Europa. Ert är det första.

Kan jag nog tacka Eder för ert mynt. Dessa 35 krr. äro två månaders lif här i Egypten. Om jag kan lefva här i fred o. ro i ett år o. dels måla, dels studera språket, så är min framtid gjord.

Jag är i en fred o. ro som aldrig tillförne, hvilken skilnad på här o. Europa. Cairo kallas för de mildes land, de fredliges land, o. intet är mera sannt. Jag har aldrig i hela mitt lif sett fredligare människor. Alla ansigten bära en prägel af fred o. inre lycka, som gör godt att se.

Min vän Bernard, den franske målaren, är i Jerusalem, men skall snart vara tillbaks. Han är den förste som satte bibeln i min hand, det var i Paris, det är nu några år sedan. Det är en af de godaste människor jag sett.

Klimatet här är härligt. Vi ha' 30 à 32° varmt alla dagar o. ren högblå himmel o. strålande sol o. det är midt i vintern. Jag känner hur krafterna återvända, hur bröstet vidgas, o. hur jag fylles med lifskraft. Också äro alla människor, infödingarna här, en sorts jättar. Kvinnorna bära bördor som äro ofantliga o. de karlar som arbeta knoga så att man häpnar öfver deras styrka. O. friska o. pigga o. lifliga se dom ut så att en ann' stackars bleknos som jag riktigt skäms. — Men fastän dom är stora o. starka, så går jag lugn o. trygg öfver allt, om det också vore midt i natten, ty de fasa för slagsmål.

Jag har en lust att arbeta o. måla som aldrig förut. O. jag har fått en stor lust att måla djur, kameler, åsnor, hästar, kattor, bufflar, kor etc. etc. Jag har aldrig förut

varit intresserad för det, men så fort jag kommit till Egypten har den lusten gripit mig. Jag har tecknat mycket kameler, de äga vackra djur, säga vad man vill.

Jag har varit sjuk o. är det ännu. Det oaktadt tycker jag att min animi (blodbrist) minskats, och kroppen tilltagit i lifskraft.

Man talar arabiska, ny-arabiska och jag förstår inte mycket av det språket. Men alla väluppfostrade förstå och tala mer eller mindre väl franska eller engelska eller italienska. Men arabiska är landets språk. De flesta främlingar äro greker, och italienare och malteser. Engelsmän, fransmän, tyskar äro ganska tunnsådda.

Jag är mest tillsammans med syrier, s. k. maronuiter, ty de tala allesammans franska, och äro katoliker, samt betrakta européerna som sina beskyddare. Det är ett godt, hederligt folkslag, jag har många goda vänner ibland dem. Men mina bästa vänner äro, släktingarna till en av mina arabiska vänner i Paris, som mottagit mig på det vänligaste, dessa undantagne trives jag bäst bland muhammedanerna.

I Alexandria bodde jag ute på landet hos en egyptisk bonde, fellah musulman, ensam europé i byn, men de voro utmärkta människor, o. jag förebrår alltid mina kristne bekanta deras ofördragsamhet gent emot muhammedanerna.

Nu skall jag sända eder något härifrån, men hittills har jag haft hvarken helsa eller färg. Jag skall måla, öknar o. pyramider, palmlundar, arabbyar, nilstränder, Cairogator, arabkvinnor, o. barnungar, o. folklif som är af otrolig brokighet, o. djur.

Sedan jag slutat ett par porträtt skall jag resa ut i öknen, ibland beduinerna, då skall jag nästan se paradiset öppet.

Med ett ord. *Jag har börjat lefva på nytt.* Jag vill arbeta, jag vill måla, jag vill studera, jag vill skrifva.

Farväl för denna gång o. tusen tack. Skrif snart.

Ivan Aguéli.

Cairo 25 oct. 1894.

Kära bror.

Sänder dig härmed pengar svenskt mynt, 35 kronor, bedjande dig godhetsfullt låta växla dem i franskt mynt i Credit lyonnais i Paris, ty här vill ingen människa kännas vid detta mynt. Jag är i en förbaskad knipa. Jag hoppas man vill giva dig åtm. 50 frs. Sänd mig då denna sedel.

Jag har varit sjuk sedan 14 dagar och går i morgon in på lazarett. Men säg ingenting härom åt Marie.

Jag ber dig sända myntet med allra första, redan i morgon. Jag är i en förb. nöd. Jag är skyldig doktor och apotekare c. 30 frs. och jag kan ej undvika att betala dem. Vågar jag dock bedja dig hava godheten hjälpa mig med de saker jag bett dig om så vore du hjärtans vänlig. Jag förmodar Montparno vill hava godheten även ta' ett tag i västfickan.

Jag gnor efter en plats åt Kalle och har gott hopp. Säg åt Olof att resa hit. Och du skall komma också senare. Visst tusan reder du dig med franska. Vad tror du jag talar för språk? Jag gnor emellertid arabiska och gör framsteg.

Då jag fått dina pengar och målargrejor och blivit frisk så skall jag resa ut i öknen och bo ibland beduinerna, i närheten av pyramiderna. Där är kolosalt vackert.

Jag har ett riktigt raseri att arbeta. Då jag får vad som behöves, skall jag gno som själva f—n. Jag har aldrig förut haft sådan lust att måla.

Jag väntar nu med otålighet pängarne och målargrejorna.

Fick dina båda brev i går. Skall skriva svar på dem endera dagen. Jag är så ruggig i dag att jag knappt kan hålla ögonen öppna.

Det är vådligt snällt av dig att hjälpa Kalle emellanåt. Fy f—n vad han har det svårt. Men nog tycker jag han kan få vigga en 100 lapp för att resa hit ned.

Vet du om Richard Bergh är i Paris?

Bed Olof och Grolleau att skriva till mig.

Var god lämna Marie det här brevet, *egenhändigt.*

Vexeloperationen är helt enkelt denna. Du tar inneliggande svenska sedlar, går på Crédit lyonnais och köper mig för dem en fransk sedel på 50 frs. och *sänder mig dem med omgående.*

Tillgivne vänen

Ivan.

adresse (Mr Ivan Aguéli, Artiste-Peintre) Poste Restante
Caire Egypte

Fick i förgår dina 2 brev Alexandrie och i dag mitt pass, tusen tack.

Cairo 27 oct. 1894.

B. B.

Att svara ordentligt på dina två brev. Tack för dem och för Montparno's fotografi och hälsning. Jag undrar om jag får gå och darra länge i väntan på Maries brev.

Fått alla edra brev, dina (2) Mme Huot (5) och ett från greve Wrangel, med pass, tusen tack min käre bror för denna din omtänksamhet. Och så är dom så fräckt ohövliga och omöjliga på alla sätt. Det är då riktigt kuku att jag äntligen har rena papper att visa dem. Annars skulle, i händelse av behov, de där förb. germaniska bovarne ge mig f—n med stort nöje.

Jag har förklarat brevhistorien för Mme Huot. Jag vill hoppas att hennes vrede skall lägga sig något.

Olle och Kalle åter i Paris det var gott att höra. Må ni frysa, som inte vill hit ned, där det är så varmt och gott och vackert.

Här nere är Olles paradis. Ty härnere kan man måla och älska bättre och ymnigare är var som helst annorstädes.

Jag grälar mindre på dig därför att du anser dig behöva målarskolorna. Det skulle ju vara fånigt av mig att skälla på dig för det. Man vet ju bäst själv var skon klämmer och vad man anser sig ha behov utav. Men jag upprepar än en gång att Cairo är högst nyttigt, för att ej säga nödvändigt i en målares utveckling. Cairo eller något i den stilen. Ty här är allt syntetiskt, och det är just det som vi behöva, vi 19de århundradets barn. Syntesen är kronan på verket, det är nu allas mening och det är dem som påstå att synthesen är även mer än kronan. Paris är ett utmärkt ställe varpå studera analys, men må du veta att den pessimism, som jag lider utav och du också, och Olof och Kalle och allihop mer eller mindre, det är en lokalsjukdom, partikulier för Paris. Jag är på bättringsvägen i följd av climatet jag vistas uti. D. v. s. jag förbliver alltid på sätt och

vis »satanique», men den tröstlösa overksamma pessimismen är det slut med snart. Jag förbliver alltid »sombre» och »dédaigneux» vis à vis världen; i en viss riktning mer än förut. Men *en* hjärnsjukdom är det slut med, i och med Paris slut, men en annan har börjat, en allvarsammare förmodligen, men det är mitt fel, och ej Egyptens, ty Bernard har blivit helt och hållet botad och nöjd och han har gift sig.

Du hör till de förnuftiga, gott, det är inte något ont i det, och heller intet nedsättande. Men, som förnuftig, studera analys i Paris och i Cairo. Och gå på målarskolor till du har baken full med den varan.

Jag kan tala om att arabisk arkitektur borde särskilt studeras därför att det är den mest suggestiva på samma gång som den mest géometriska konst som finns. Den är så klassisk och mest instruktiv med avseende på symbolism i linier, färg, komposition o. s. v. o. s. v. Jag säger dig än en gång att den är beundransvärd och jag får aldrig så mycket i skallen på en gång som då jag tittar på gamla moskéer eller gator eller t. o. m. dräkter och industri här. Men jag skall gå in i detaljer härom en annan gång.

Här går solen upp kl. 6 f. m. och lägger sig ung. kl. 6 e. m. 20 min. skymning ungefär. De har följaktligen 12 timmar att arbeta på, minst ty man kan måla i månsken och vid eldsljus. Du har solsken *alla dagar* och minst 28° varmt *alla dagar* (men man kan *gott* måla friluft mitt i sommarsolvärmen) och ren, högblå, intensivt trollblå luft, utan moln, *alla dagar*, gråstämning 2 à 3 dagar i mån. (vintermån.) men under vintern, likaledes, grå luft 1 à 2 timmar var annan morgon.

Du har en massa skönheter från 4—5 till 23 år o. s. v. som springer halvnakna omkring i bara skjortan och stå modell för 50— à 75 ctms. Men vill du ha' en trogen modell skaffa dig då en tjänsteande för 15, 20 frs. i mån. Då städar hon din våning, ty sådan har man här för en spottstyver, lagar din mat, och står modell. Detta om kvinnomodeller. Pojkar äro gatorna fulla utav, de grannaste slynglar i världen och de hyra ut sig som modeller med största nöje för en ringa penning. Tilläggas bör att du har modeller av alla färger. Från blonda — blonda, mycket blondare än jag, till ebenholzsvarta. I allmänhet är man guldbrun här nere.

Mat: jag går in på en arabisk sylta och äter en talrik för 13 ctm. och bröd för 7 ctm. och så orkar jag ej äta vidare. Men *mycket god* mat, väl lagad. På hygglig restaurant får man ett bra mål för 1 frs. o. s. v.

Språket: då du går på gatorna ser du skyltar på arabiska och franska och engelska och grekiska och italienska och armeniska. Alla orientens folk stämmer här möte, den musulmanska orientens. Alla bildade mänskor tala franska, alla som ha fått ett spår till hyfsning. Och med ett 10 tal arabiska fraser så reder man sig över allt. Var fjärde person du möter inberäknat kvinnor och barn är klädd på europeiska och var 5 talar franska. Var alltså utan fruktan för den saken.

Du finner alltså att du kan arbeta här fördelaktigare än i Paris. I alla händelser 3- à -4 gng. så mycket.

Tisdag den 29/X

Jag gratulerar dig av alla krafter till att ditt arbete går framåt. *Det är det vigtigaste av allt.* Och *allt annat*, kvinnor eller lektyr eller religion eller spiritism eller resor, fröjd eller sorg av vad slag som hälst, äro allesammans dödssynder, så framt dom ej ha till mål att utveckla vår smak och vår kärlek och vårt måla.

Punktum

Beder dig sända målargrejor och klädespersedlar och böcker med första. Se här ett brev till Kalle och ett annat till Marie. Jag ber dig, låt aldrig påskina att det är något mellan henne och mig.

Många hälsningar till eder allesammans.

Vännen

Ivan.

adr. Poste Restante
Cairo

Olle eller M. kunde kanske hjälpa dig med p. till inköp av sakerna. — Jag är på bättringsvägen nu, men långt ifrån bra. Jag har pinats ohyggligt och utan färg och pängar har jag varken kunnat arbeta eller förströ mig. Jag har t. o. m. varit på svältkur på samma gång som lidande.

3 nov. 1894. I dag tar jag mina sista piastrar till postporto. Jag har en sorts procentarkrita hos kryddkrämare och bagare. Annars skulle jag svälta ihjäl. Den 11 nov. precis stänges kritan och då är det bleka döden för handlingen; sänd alltså myntet, 50 frs.

1/XI 94.

Har ingen färg, men flere beställningar. Sänd färg likaledes med första, beder för brinnande livet *I v a n*. Varit i dag på arabiskt hospital och väntat i 4 timmar, ensam europé bland ett hundratal araber, män och kvinnor, det mest skitiga och pittoreska jag sett i hela mitt liv, allt detta skulle målas.

Cairo 17 Nov. 1894.

Kära bror.

Fått din femtia. Tusen hjärtliga tack. Jag har gått och varit så rädd i dessa väntande dagar.

Brev från Grolleau. Har ej kunnat svara av brist på post-pen. 2 brev fr. Mme M. obesvarade av samma orsak. Hon har skrivit och skäller på mig. Jag begriper ej av vilken orsak. Jag är mer överraskad än arg över Mme M—s beteende. Jag har varit henne trogen som en engel. Man kan du tänka dig, hon kallar den lilla modellen som jag höll på att fäkta ihjäl, min maitresse ? ! ?

Hör du, du har gett henne mina brev i gubbens närvaro. Det var inte knipslugt av dig det, du, och det kunde hava gjort en förfärlig olycka. Hon skäller på mig för det med.

Hälsa alla, skall skriva till eder med första. Men försök förklara mysteriet med Mme. Obs! ! ! väntjänst. Gå ej till henne vidare. *Förstör hennes porträtt det påbörjade, av mig,* som är i din garderobe.

Jag väntar otåligt brev från dig.

Tacksamme vännen

Ivan.

Hasteligen!!

Käraste mamma.

Cairo, den 20 Nov. 1894.

Skrifva till dig också, medan jag är i farten, helt skamsen öfver att ej skrifvit med omgående o. tackat för ditt vänliga bref, o. ditt mynt. Och du må tro att det var kärkommet. O. så förtänksamt af dig att sända arabiskt-(egyptiskt) mynt. Jag har ej talat om för dig äfventyret med de förra 35 krr. som du sände mig i sedlar. Dem ville ingen människa kännas vid här, o. jag var tvungen sända dem till en god vän i Paris o. växla. Det tog 18 dagar, fram o. åter, o. under den tiden måste jag lefva på konserver hos en kryddkrämare, dyr för mina förhållanden, men om han ej gifvit mig kredit, hade jag helt enkelt svultit ihjäl. Jag är inte i Paris, nu inte, bland mina vänner. I följd af att äta rå mat o. ett par kalla rätter o. dåliga nyheter från Paris, modlöshet i högsta grad blef jag sängliggande flere dagar i magvärk, yrsel, trötthet, o. så ville jag slå sönder skallen på mig. Här har jag intet konsulat. Man gick till tyskarnes o. dom fähundarne gjorde inte ett dugg för att jag måtte få komma på hospitalet. Då styrde värden om läkare o. apotekare o. sjukvakt för några dagar; men det där kostar pängar, isynnerhet här. Men jag blef snart bra. Klimatet här gör mig oändligt godt för bröstet o. blodbildningen. Krafterna börja komma tillbaks, o. de långa pinsamma själssmärtorna isynnerhet äro väl på bättringen. Jag trifves så hjärtans godt i denna ljusa stad, där allt har en gammaldags rigtig medeltidsprägel. Men araberna lefver nu som dom gjorde för många hundra år sedan. O. det är just detta lugna, traditionella lif som gör mig så godt. — Det är egendomligt. Min granne o. vän Emile Bernard, fransk målare, o. min synnerligen gode vän nyligen hemkommen hit från en pilgrimsfärd till Jerusalem, uppfostrad bland de bretagniske bönderna (Frankrike) som bevara än i dag sina seder från urminnes tider, o. ja, som tagit starka intryck från landtlifvet hemma, Dalarne, Gotland o. hemtrakten, skogarne, vi känna oss båda så hjärtans hemmastadda här, mer än i Paris o. än i europeiska städer. Allt är så brokigt o. vackert, folket ser så fredliga o. nöjda ut o. det fastän det är många som bara ha en lång skjorta o. en turban till förmögenhet o. som sofva på gatan om nätterna.

Jag nämnde nyss om hur fredligt folket är. Under flere sömnlösa nätter har jag rest mig upp, kastat lumpen på mig, för att se på Cairo nattetid. Jag har gått timtals på öde gator, ensam 2 à 3 tiden i spelarnes kvarter, o. jag har inte haft det minsta äfventyr. I kvarteren, strax där jag bor, möter jag ytterst sällan européer, eller leventinare (syrier, folk från Libanon o. kristne från Mindre Asien, greker från öarne o. s. v.). Men man knappt tittar åt mig i synnerhet nu sedan jag lagt mig till med landets hufvudbonad, som är en röd, cylindrisk rökmössa helt enkelt eller tarbusch på arabiska, så

här eller så här: aldeles eldröd.

Man ser folk af alla möjliga färger t. o. m. egyptier. I allmänhet ha de mörka ögon o. d:o hår, men det finnes äkta araber med grå ögon, ehuru mera sällan. Blondt eller kastagnebrunt hår är inte så sällsynt som man är böjd att föreställa sig. Jag tycker mycket om nubierna o. abyssinéer. Jag äter vanligtvis på en nubisk »sylta» mycket snygg, fastän värden är mörkare än chocolad. Jag får två tallrikar utmärkt väl lagade grönsaker, bönor eller ris eller spenat eller potatis med tomatsås o. s. v. o. s. v. och ett bröd allt för 25 öre. Jag tycker mycket om negrerna, nubier, abyssinier, bichari, sudaneser, det är något så äkta godt o. själfullt hos negern i allmänhet. Jag tycker dom ä' vackra för den skull, oaktat deras drag o. färg som vi kalla vidunderlig är ful. Men jag tycker

européen o. den hvita är många gånger fulare med sin lömska o. grymma min, sina hårda hjärtlösa drag o. sin blaskiga likfärg. Jag erfar ett sådant lugn ibland dessa fredliga människor. Mina hvita bekanta finna naturligtvis alldeles vansinnig denna min smak. Men jag har skalderna o. människokännarne, missionärerna på min sida o. till o. med profeter o. gudupplyste. De arabiska poeterna ha sjungit mången sång till de svarte männens lof, missionärer upplysa oss om hur rikt o. djupt negerns själslif är o. jag har hört mången präst förklara att han aldrig annorstädes sett en sådan tro o. sådan kärlek. Mohammed säger mycket godt om dem i Koran, o. Svedenborg i Sanna Kristne Religionen, egnar dem $4^1/_2$ sida paragraferna 835—840 där han talar så väl om dem så att det är rörande att läsa. Ingen annan nation har blifvit så uppskattad af honom. — Jag väntar med otålighet den dag då jag kan arabiska nog för att obesvärat tala med dom.

Jag gör framsteg i språket, men arabiska är svårt, isynnerhet uttalet. Jag kan emellertid hacka mig fram en smula, hvilket redan är mycket.

Jag skall sända dig några negerhufvuden, eller en bit gata, eller något i den stilen. Men jag har ej haft en gnista färg sedan öfver 6 veckor o. jag väntar ännu. Det är svårt att få modeller därför att min arabiska ej på långt när räcker till för att förklara för en inföding hvad som menas med att stå modell.

Träd, dadelpalmer, fikon, acasior, sycomorer, vanligast. Bomullsfält, sockerrör, ris o. s. v. söker förgäfves en bit jord som ej är odlad, där jag kan få plocka vilda blommor, som jag är kär uti. Men då jag slutat »skolan» skall jag resa ut till Sahara. Där finnes det 4—5 000 åriga ruiner med härrliga målningar o. bildhuggerier ut, palmskogar, öknar o. en smula vild natur. Det kostar bara 75 öre att resa dit, men för att få drifva i ruinerna efter behag betalar man 18 krr. om året å det gäller för alla ruiner i Egypten. Men jag måste känna förhållandena en smula mer innan jag börjar bo därute. I Alexandria bodde jag, 4 dagar gammal i Egypten, aldeles ensam i en arab-by. Men i Öfre Egypten är det ej detsamma — precis.

Hör du mamma, törs jag be dig om litet mynt till jul. Jag har, tack vare din godhet, lifsmedel till jul, men sen är det slut. O. jag är för nykommen i landet för att kunna förtjäna något. Ett arabiskt ordspråk säger första året man är i Egypten är det nöd; andra året går det an, halft om halft; tredje året, lycka. Araberna äro nu verldens mästare i sätta ihop historier, men deras lögner äro så förbaskat skojiga o. skämtsamma, att man kan inte bli arg på dem för det. Men sina ordspråk ha de från sina fäder, från urminnes tider. Vi skola dock tro att de äro tillförlitliga.

Jag har lämnat mina pängar till Bernard, o. han gifver mig af dem en viss summa hvar annan dag. Sålunda räcka de länge, ty jag kan ej handla. Då han köper åt mig, så får jag alltid sakerna för hälften, tredje delen, fjärde delen, ty hans fru är född i Cairo, ehuru af syrisk härkomst. Han är en verklig bror för mig. Har jag talt om för dej, att det var han som öppnade mina ögon för bibelns skönheter, det är nu några år sedan, i Paris. Det är rätt egendomligt att just i Paris, där så många fördärfva sig, just där skulle jag finna vägen till frälsning.

— Här tycks jag få helsan åter.

— Hör du, du skall aldrig mer skrifva till Mme Huot. För tillfället är vi osams, ett missförstånd, men det blir nog bra. Men hon är så etterhäftig.

Min adress är kort o. godt:

Monsieur *Ivan Aguéli* artiste peintre
Poste-Restante
Le Caire (Egypte)

Figurstudie. Sepia.
Enskild ägo.

Se här några frimärken för mina kära vänner Lalla o. Sonia Boyesen. Sänd dem till gubben. Jag skall snart skrifva till honom. Sänd honom alla frimärkena på brefven från mig, om ni ha dem kvar.

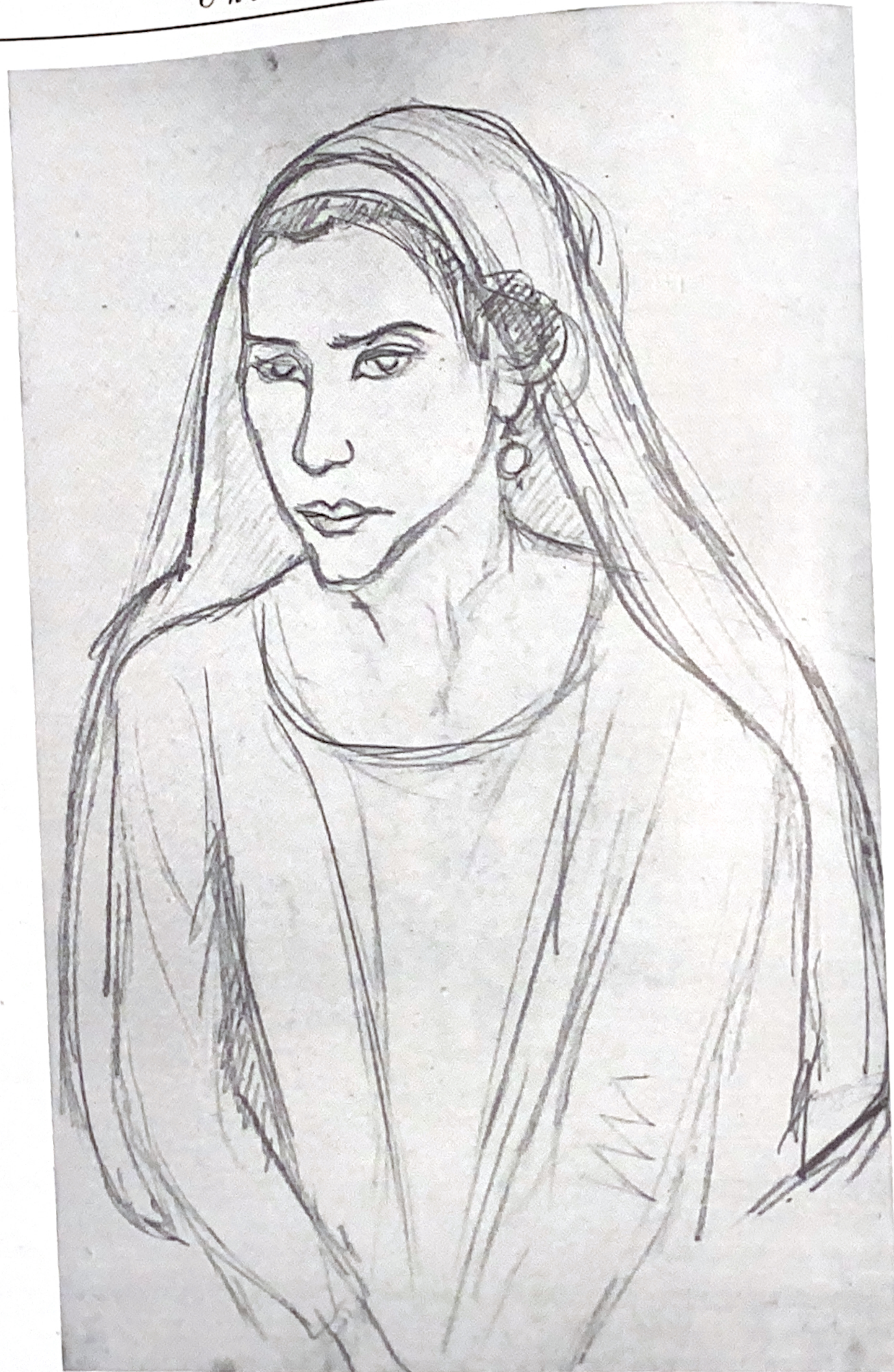
Det enkla, traditionella lifvet är sig likt nästan öfverallt, o. de verkliga människorna äro ej så olika hvarandra som vi tro.

Jag vill ej säga henne att Europa är ett helvete för mig nu, o. hon anar att jag ej säger sanningen o. förmodar både det ena o. det andra som grund för mina undanflygter.

Aguélis ivriga uppmaningar till vännerna att följa hans exempel och söka upp honom i Egypten hade framgång vad en av dem angick, Werner var Hausen. Den finske konstnären har på ett målande sätt presenterat Aguéli i sin afrikanska miljö och skildrat deras gemensamma öden under Afrikas himmel. Von Hausen skriver:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

I denna riktning fortsatte Aguéli att bombardera oss med lockande brev

Figurstudie. Teckning.
Enskild ägo.

och uppmaningar att resa ned till hans nya paradis. Jag var den ende som följde uppmaningen. Vistelsen i Paris hade verkligen på ett mystiskt sätt angripit min sunda livslust. Den europeiska kulturen fick skulden, och jag fick lust att uppleva något helt nytt.

Unga egyptiska studenter i Paris försäkrade mig, att min väns uppgifter om Cairo voro riktiga och att man mycket väl kunde leva där för 1/3 av

Figurstudier. Blyertsteckning.
Enskild ägo.

utgifterna i Paris. Dessutom visste jag, att den franske målaren Emile Bernard bott där i flere år. Han var ju redan då en berömd konstnär, intelligent, fint bildad och villig att hjälpa mig på allt sätt. Tillfället var sålunda ovanligt gynnsamt, och jag reste därför i slutet av december 1894 över Marseille till Cairo.

På den stora ångaren träffade jag flere hemresande studenter, som ytterligare gåvo mig upplysningar och lärde mig en smula arabiska.

Väl framme fann jag snart mina två blivande kamrater, som bodde mitt emot varandra i gatan Darb el Genaieneh, där jag också strax fick bostad i samma hus som Bernard. Aguéli var förtjust, och vi firade min ankomst med en festmåltid på hans terrass. Enligt mina anteckningar bestod den av: bröd, kaffe och vin. Vidare: färdigstekta fiskar, pastejer med ris, skinka, norsk Bjällands ansjovis, samt dadlar, bananer och sockerrör. I måltiden deltogo 4—5 halvvilda kattor, som sedan alltid infunno sig, när de vädrade mat.

Vad det smakade oss, och vad det var härligt att veta sig så långt från Paris. Vi pratade om allt, lättsinnigt och sorglöst, bohemiskt och hädiskt. Solen stekte in mellan murarna och gav en ljuvlig värme. Sparvarna kvitt-

Egyptiskt landskap. Blyertsteckning.
Enskild ägo.

rade i det urgamla akaciaträdet, som sträckte sina grenar högt över våra huvuden.

De första dagarna gingo till nya festmåltider och till en första flyktig bekantskap med staden och närmaste omgivning, särskilt Nilstranden.

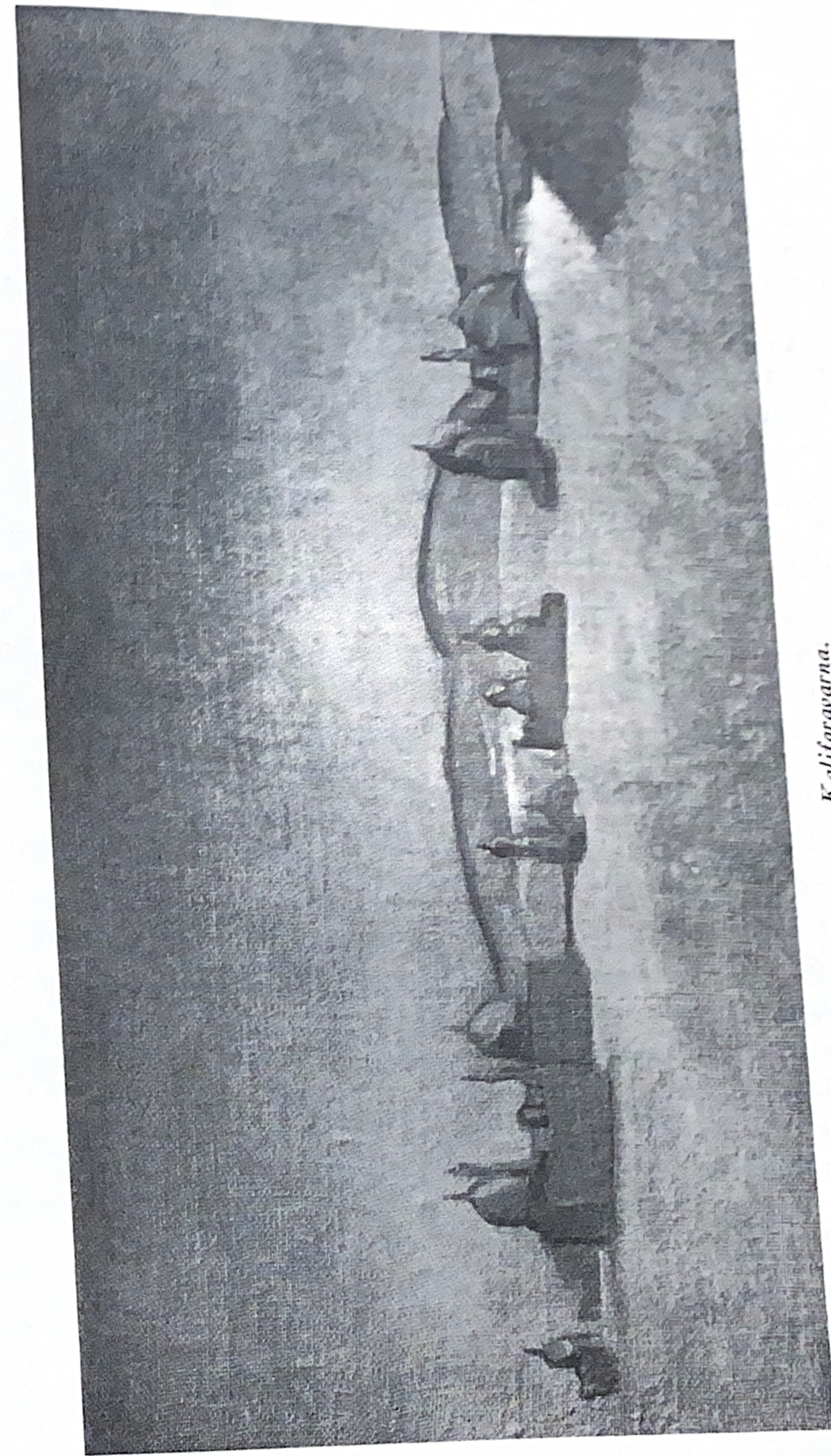
Sedan arbetade vi tämligen regelbundet, än hemma, än utomhus. Modellerna voro verkligen praktfulla, och det var ingen brist på dem. Ofta kom det så många att det blev en ädel tävlan om vem som skulle få den äran. Ibland voro de för besvärliga och måste tuktas och jagas. Så köpte vi en mängd små trummor och ett par tamburiner. Ibland läto vi så hela följet uppträda i regelrätt magdans, den egyptiska nationaldansen, vid full musik och sång, medan vi som paschor sutto högt på en bänk med benen i kors under oss.

Bernard var mera tillbakadragen och sträng, men han var ju också äldre och gift. Ofta nog arbetade han dock samman med oss, också ute på landet i någon landsby eller fruktträdgård.

En gång måste vi fly, emedan befolkningen samlade sig hotande omkring oss. Det visade sig, att de togo oss för lantmätare, utsända för att mäta upp mark till expropriation.

Kalifgravarna.
Tillhör Nationalmuseum.

Som bekant stod ju Bernard en tid som konstnär nära Van Gogh och Gauguin. Om han haft något inflytande på Aguélis målningssätt minns jag inte mera, men omöjligt är det inte, ty vi hade i Cairo en mängd samtal om målarens mål och medel. Huru mycket och huru länge vi arbetade tillsammans har jag också glömt, men säkert är att Aguélis dominerande och oroliga karaktär i längden verkade högst störande. Särskilt flitig målare var han alls inte, och vi slösade nog onödigt mycket tid på att se oss omkring i stället för att arbeta.

Därtill kom att han återupptog sina älsklingsstudier och ständigt väntade uppmärksamhet också för dem. En kort tid hade han också en arabisk lärare, en snuskig äventyrartyp. Jag måste till sist tilltvinga mig mera ro, vilket han upptog som en förnärmelse. Ödet sammanför människor, och samma makt skiljer dem igen.

En gång när Aguéli hade varit ensam ute kom han illa tilltygad och slagen hem. Han hade varit i en stadsdel, som han varnat mig för. Nu hade han själv gått dit och fått stryk, men skrattade hjärtligt åt äventyret. En annan gång sent om natten hörde jag honom gå i vår gränd turvis ropande högt och skrattande. Knappt hade han kommit upp till mig, så lade han sig storgråtande framstupa på golvet. Hans älsklingskatt hade också hört honom, sökte honom hos mig, gick fram till honom och slickade tårarna av hans kinder. Han tog den då på sina armar och gick sin väg utan ett ord.

— —

Men Werner von Hausen blev inte den ende, som av Ivan Aguéli drogs till Egypten. Han följdes någon månad senare av Mme Marie Huot. Denna hade inte kunnat motstå Aguélis brev och sin egen längtan. Hon hade beslutat sig för det oerhörda företag som en orientresa utgjorde för en person av hennes läggning, och en vacker dag överraskades L'Encyclopédie Contemporaines läsekrets av en serie »Lettres d'Egypte», signerade Marie Huot.

Det första brevet är daterat Le Caire, 25 janvier 1895. Hon skildrar till en början sin överfart från Marseille, och omtalar, hur hon på det mest älskvärda sätt blivit omhuldad av befäl och besättning.

»Sedan åtta dar i Kairo har jag här däremot levat i en sannskyldig mara, illa underrättad av våra vänner Ivan och Werner, en smula för nya själva i detta land, där de bebo omöjliga hus och otroliga rum. Jag är uppäten av myggor trots alla försiktighetsmått och finner mig på morgonen översållad av bett.»

Hon finner prisen på hotellen oförskämda men lyckas efter mycket letande finna ett hyggligt rum till anständigt pris. Var kväll från kl. sju till tio komma hennes vänner för att dricka kaffe och samosvin.

»Jag har sett Ivans bostad. Det är oerhört. Ett slags befästad borg i ruiner, på ett fantastiskt sätt medeltidsmässigt, mörka, dammiga korridorer där man stöter mot stenar som ramlat ner från väggarna; trappor med steg en halv meter höga; hans sovrum, en stenlagd sal där alla rutorna äro spruckna eller bitvis borta, eller där spindelvävar stora som segel göra tjänst som myggnät. Med ett det mest summariska möblemang finner sig vår asket sålunda installerad som en prins. — Han är förtjust.»

Mme Marie Huot i Kairo.
Efter fotografi.

I nästa brev av den 1 februari mötas vi av nya klagomål över den bristande renlighet man lider av härnere »Våra två vänner finna sig till rätta i denna omgivning och leva sorglöst i denna beklagansvärt snuskiga miljö. När jag stundom ser dem klia sig med raseri inbillar jag mig befinna mig i närvaro av Job eller Labre. Då drar jag tillbaka min stol, och när någon av dem närmar sig sätter jag instinktivt mina händer i försvarsställning. När Ivan märkte denna gest frågade han mig om orsaken därtill men jag förteg den för honom.

Se där vad det har blivit av våra två artister, så eleganta och korrekta i Paris, efter en månads kontakt med de arabiska modellerna, fruktansvärda brunbrända markattor med utstående läppar, av vilka det var dag samlas ett halvt dussin på Ivans terrass. Häromdagen råkade jag komma mitt i en seans i denna atelier. När man upptäckte mig flydde hela denna »smala» (= arabfamilj) och gömde sig bakom en ställning och tid efter annan såg jag dem betrakta mig med djurögon.

Målaren Emile Bernard som jag träffat en enda gång har visat mig mycket sympati. Han bebor en ruskig arabgränd som heter Darb el Genaieneh.»

Le Caire 15 fevrier 1895.

Kära Mamma.

Tusen tack för ditt senaste rekommenderade bref, — det utan pängar — som kom hit den 6te febr. redan, men som jag inte fick förrän den 10, då jag går mycket sällan till posten numera, sedan Mme Huot är här. Hon reser emellertid snart.

[1] Den helige Benoît-Joseph Labre (1748—1783) tillbragte sitt liv i en fruktansvärd misär och lät sig som botgöring förtäras av maskar. Blev kanoniserad 1859.

Det var förbaskadt ledsamt att du inte förstått hvad jag skrifvit. Jag mins att jag antydde i mitt förra bref, att jag fått din postförsändelse o. ditt bref af den 14 dec. Jag tror det var den 27 dec. 94 jag fick dem. Jag upprepar än en gång. Om ej von Haussen o. Mme Huot varit här, så skulle det varit slut med mig för länge sedan. Här komma inga bref bort, ty det är inte turkarne som äro herrar på platsen, nu som förr i verlden, utan det är engelsmännen som i själfva verket äro de styrande. De egyptiske ämbetsmännen äro Englands underdånige tjänare.

Egypten är ett fritt land o. väl styrt.

Jag ber dig ofördröjligen sända mig pängar o. om möjligt, för två månader, mer än 25 krr, denna gång, ty jag har varit så länge utan. Denna gång sänder du fortfarande pängarna till Cairo, men sedan kan du sända dem till Paris, till Mme Huot o. svenska pängar.

Jag reser snart ut på landet, men det skall du ej bekymra dig om, min adress blir den samma.

I söndags var jag ute i öknen, såg de herrligaste palmskogar o. först o. sist öknen, stora Sahara. Man red på åsnor, små pigga lifliga djur, o. var sålunda »till häst» hela dagen. Man helsade på ett par gamla tusenåriga grafvar, pinfulla med vackraste målningar. Så klef man upp på en pyramid också, men grafvar o. pyramider va' ingenting emot den stora känsla af högtidlig frid o. ensamhet i öknen, o. det rigtiga Afrika i palmskogarne. Hittils hade jag bara sett deltat, som erbjuder just ingenting märkvärdigt annat än som färg, o. belysning, men därute var det gudomligt vackert.

Jaså, ni ha det så kallt hemma. I Paris är det också gräsligt kallt, 12—19° hvilket är hemskt ty de franska boningshusen äro ej byggda för att försvara sig mot stark kyla. Men här är det 20, 25, 30 grader varmt, till stor förargelse för Marie, som afskyr hög värme, hon pinas i denna värmen, o. stannar endast 2 mån. i stället för 3, hon reser 2 el. 3 mars. Men jag mår så innerligt godt i hettan o. jag gör milslånga promenader o. är gulbrun i ansigtet af solen. Jag väntar med nöje på att den riktiga värmen skall börja o. då blir det vanl. omkring 40 gr. På »vintern» — 6 veckor lång — 4 à 5 regndagar några stänk endast, några molndagar, ingen kyla som i september, hemma på Gotland, naturligtvis ingen frostdag, 19 grader varmt vanligen.

Sänder dig fotografier gif ett åt Näckenbäckarne. Jag tänker så ofta på dem med stor vänskap. — Det är utmärkta kort, det bästa af mig, med en fullkomlig likhet. — Det är en fransk kamrat här som gjort dem.

Mera nästa gång

tillgifne sonen

Ivan.

Det här omskrivna porträttet är tydligen ett som Emil Bernard enligt vad han berättat för mig tagit av sin vän. Tyvärr har kriget hindrat honom att sända mig ett utlovat avdrag av plåten, som han ännu äger i behåll.

Le Cairo le 15 fevre 1895.

Kära mor.

Tillägger några ord. Marie är icke nykyrklig, hennes verksamhet är ej riktad åt det hållet. Följaktligen känner hon ej Boyesen. Hennes vänskap för mig är helt personlig, — o. hon antog sig mig mycket därför att ibland den massan af häktade så tyckte hon jag såg ut som »un chat perdu», en katt som tappat bort sitt hus.

Egyptiskt landskap.
Privat ägo, Stockholm.

Den förb. presidenten Casimir Perier, han som förföljt så många *hundratals* oskyldiga, har varit tvungen afsäga sig regeringen hatad af alla. Tidningarna ha fört ett ordentligt krig emot honom o. de ha segrat. Alla som han häktat, dömt o. s. v. äro benådade, fängelserna öppnade, o. de landsförvista få vända hem till Frankrike i ro.

tillgifne sonen

Ivan.

Sänd pängar med omgående! Jag är föröfrigt engelsk undersåte här, sedan några dagar. — Den nya presidenten är en bra karl, Marie känner honom, i synnerhet hennes man, som står väl hos honom.

Men det är tydligt, att parisiskan finner sig bortkommen här nere och längtar tillbaka till sina boulevarder. I det sista egyptiska brevet, daterat den 1 mars talar Marie Huot otåligt om sin avresa ett par veckor senare.

Inte heller mellan de kvarvarande blev förhållandet i längden det bästa. »Slutligen», skriver von Hausen, »efter fem månaders samvaro orkade vi ej mera med varandra och Aguéli reste till Assiout långt upp i landet, dit han länge längtat för att se något rent egyptiskt efter Cairo, som dock var en besvikelse för honom till sist.»

Assiout Tisdag 1 Maj 1895.

Kära bror.

Här är det förbaskat vackert, jag tror nog jag stannar en stump till. Jag vill inte nu tala om hur det är vackert, först de viktiga affärerna.

Sakerna att sändas, paketet, och tvättpollan, målargrejorna, filten och lakanet (jo, täcket också). — målarskrinet, *om du har panneauer att stoppa i locket, annars är det det samma.* Och färgen. — Jo, om du ville köpa en liten smula oljefärg, två tuber vitt, två tuber vermillon de Chine d. v. s. inte den gulaktiga — och en tub krom ljus. *Detta i händelse det finns panneauerna i fråga,* d. v. s. oljefärgen endast för målarlådan, och målarskrin ifall panneauer.

Jag är helsikes belåten med Assiout. Men det är varmt så att det bränns i näsborrarne då man andas. Och förb. svart, allting svart i alla möjliga tonarter. Staden har klängt upp på bergen, d. v. s. ökenklipporna här, och det var högt som fan, och klyftor och grottor och djävulsbrunnar, och jag höll på att aldrig komma ner igen. Men fullt med svarta stenar skall du tro som solen spelade så vacker musik på i rött och guldgrönt, men rött i alla möjliga tonarter. Jag blev riktigt vimlig av så mycket vackert på en gång. Och så en hel sta' full av gravkor i Assuan-stil. Se mina fotografier. Det var mig, ta' mig fan, en bland de snobbigaste saker jag sett.

Assiout självt är byggt av solbränd jord och dyster i färgen, husen i gammal egyptisk tempelstil. Mycket grönt här och där, med en snobbig stadsmur i ormlinier.

Jag tycker förb. mycket om det där. Och så är det sådan syndig afrika-karaktär på allting.

Jag tycker mer om folket här. Dom är högst litet tjuvaktiga, söker aldrig att göra sig kvicka o. s. v. Inte ett spår till nyfikenhet, tvärsäkert ingen sårande sådan, och kvinnorna ser vänliga ut på en, utan att slöja sig.

Ingen kommer och prackar tjänster på en och då man frågar, så får man hövliga oegennyttiga och värdefulla svar.

Jag bor på ett arabiskt hôtel 50 cm. natten. Var ute och såg på ett rum på landet, men det var ruskigt, ty det var i ett garveri. Men det var två steg ifrån de dödas stad, min älsklingsort — folket är mera tysta här, utom vid stationen; verka lilla (?), de små flickorna, och kopparfärgen dominerar.

Gå upp på posten, begär mina brev, sänd dem med första. Sänd likaledes Mahmuds barberarens rekommendationsbrev, ty det är alltid nyttigt.

Alltså väntar jag med första 1:o paketet, 2:o staffli, målarsäck, stol, färg, pulver, rött *mycket* vermillon kall, gult, chrom, blått, vitt zink och blanc d'espagne, för preparering — 3:o målarskrinet och helt litet oljefärger under vilkor som du vet. 3:o lakan, filt, vaddtäcket; 4:o rena strumpor och satinvelourrocken.

Allt det där som ilgods — betala frakten och skicka mig kvittot, connoissementet i rek. brev till undertecknad, poste restante *Assiout* (Haute Egypte).

Gör mig den tjänsten höra efter på posten om det ej är något pängar från Paris, sänd en guinée i postanvisning, som du lägger i rek. brevet med connoissementet från järnvägen.

Jag önskar dig att bli lika belåten med Samos, som jag med Assiout. Det grämer mig jag gått och såsat så länge i det där förb. Cairo, som är en asiatisk stad, så när som på ett par byggnader. Du ger mig genast din samosadress, inte sant, och min vet du nu.

Om du har tempus framför dig, sänd Mahmouds brev, och helsa mina negerflickor och tala om roliga reshistorier för mig.

vännen Ivan.

Assiout (Haut-Egypte) — Poste restante

Jag behöver också arab. fr. lexicot, stora skissboken med fotografierna och papperet och kuveren med »encyclopédiens» stämpel på, allt det där finns på högen jag lade ihop.

Assiout betecknade för Aguéli slut- och höjdpunkten av den första egyptiska resan. Jag har ej lyckats fastslå datum för hans hemresa, men antagligen skedde den kort därefter.

Ivan Aguélis konstnärliga produktion under den första vintern och våren i Egypten kom, vad kvantiteten beträffar, ej att svara mot de ljusa förhoppningar han gav uttryck åt i sina första afrikanska brev. Sjukdom och personliga konflikter verkade tidvis förlamande på hans skaparkraft. Emile Bernard säger sig aldrig ha sett honom måla i Kairo. Men de teckningar och målningar som finnas bevarade från denna tid visa till fullo att det nya landskapet, den främmande människorasen på konstnären ha verkat i hög grad inspirerande. Det är en intensiv om också på något sätt bunden känsla som fyller dessa dukar med deras dova färg.

Bland teckningarna kan man möta blad utförda i ett snabbt, impressionistiskt maner. Jag tänker på en studie i sepia (avb. s. 201), bröstbilden av en ung kvinna med kinden lutad mot händerna, full av rörelse och liv. Men mera betecknande för denna period och mer betydande som konst-

Egyptiskt landskap.
Tillhör Nationalmuseum.

verk är en blyertsteckning, höftbilden av en ung egyptiska (avb. s. 202). Den verkar närmast som ett porträtt, starkt känt och stort uppfattat. Teckningen av ögonen utan pupiller skänker åt blicken något på en gång drömmande och fascinerande.

Även bladet med studier av den sittande kvinnan visar en skarp iakttagelseförmåga och säker linjeföring (avb. s. 203).

I kompositionsteckningen till ett landskap (avb. s. 204) har konstnären med anteckningar, växelvis på franska och engelska, i minnet bevarat både tidpunkten, kl. 2—3 e. m., och materian: halm, grön säd, vattensamling, sand. Massorna äro klart fördelade och väl avvägda — bladet är tydligen tänkt som underlag för en genomförd oljemålning.

De bevarade målningarna äro nästan alla landskap. Ett av de få undantagen är ett studiehuvud (avb. s. 187) tillhörigt konstnären David Wallin, brett målat med en nästan brutal karakteristik.

Mera betydande äro landskapen. Två av dem tillhöra Nationalmuseum.

Palmlund.
Tillhör professorskan Nanna Fries, Stockholm.

»Kalifgravarna» (avb. s. 205) ger ökenlandskapets ödslighet från förgrundens rödgula sandfält och mellanplanets kupoltäckta döda byggnadskomplex till bakgrundens blåa berg. En djupt grönblå himmel ökar den egendomligt tunga stämningen i denna visionära bild.

Det andra av de två landskapen (avb. s. 211) har kommit till Nationalmuseum genom testamente av konstnärens moder. Konstnären har här till motiv valt en palmlund med dekorativt böjda stammar och praktfulla bladkronor, tecknande sig mot fältets gråbruna och grågröna vegetation, mot bakgrundens rödbruna hus och himlens gråblåa luft.

I den professorskan Nanna Fries tillhöriga »Palmlund» (avb. s. 212) har Aguéli behandlat ett besläktat motiv från en helt annan sida och skapat ett konstverk av en mörk och djup stämning.

Fantastiskt är ett »Motiv från Khamsin» tillhörande fru Svea Girell, Linköping, något av det mest fascinerande som Aguéli över huvud taget har målat. I förgrunden ligger en övertäckt terrass i rödbruna toner. I mellanplanet skymtar ett hus med gulgröna väggar och klarblåa fönsterinramningar. Den ogenomskinliga luften visar skiftningar från gulgrönt till rött (avb. s. 213).

Motiv från Khamsin.
Tillhör fru Svea Girell, Linköping.

Denna underliga komposition med sitt till synes så tillfälliga utsnitt ur verkligheten har en raffinerad charm i sin kolorit som gör den oförglömlig.

En annan färghållning men i sin art lika förnäm visar ett »Egyptiskt landskap» i privat ägo, som här är avbildat i färg. Den svepande teckningen tolkar på utomordentligt sätt landskapets rytm. Förgrundens rödgula sandfält väger på ett märkligt sätt mot luftens djupa blågrå toner.

Det var med blad och dukar som dessa, som Ivan Aguéli våren 1895 återvände till Europa från sitt första besök i det land som ohjälpligt hade fångat hans själ, det land dit han oemotståndligt skulle dragas tillbaka och av vars mystiska skönhet han tjugo år senare skulle nå fram till en ny, förklarad tolkning.

14†—392025

ILLUSTRATIONSFÖRTECKNING.

FÄRGPLANSCHER.

ILLUSTRATIONER I TEXTEN.

Illustrationsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Sg 104, 105, 151, 152, 170, 172, 174

FÖRTECKNING ÖVER AV KONSTFÖRENINGEN UTGIVNA ALBUM OCH PUBLIKATIONER F. O. M. 1892.

ALBUM: n:ris 1—5. 1892—1896. Vardera 10 ljustrycksbilder (utsålda).

PUBLIKATIONER:

N:o	6 (1897)	*Minnesblad över Per Hasselberg*	(utsåld)
»	7 (1898)	*Niclas Lafrensen d. y.* av Oscar Levertin	»
»	8 (1899)	*Johan Fredrik Höckert* av Harald Wieselgren	»
»	9 (1900)	*J. W. K. Wahlbom* av Karl Wåhlin	»
»	10 (1901)	*P. G. Wickenberg* av John Kruse	»
»	11 (1902)	*Carl Gustaf Pilo* av Osvald Sirén	»
»	12 (1903)	*Skoklosters slott* av Olof Granberg	»
»	13 (1904)	*Johan August Malmström* av Harald Wieselgren	»
»	14 (1905)	*Burchardt Precht* av Johnny Roosval	»
»	15 (1906)	*Simon Marcus Larsson* del I av Axel Gauffin	»
»	16 (1907)	*Simon Marcus Larsson* del II av Axel Gauffin	»
»	17 (1908)	*Alfred Wahlberg* av J. K. Janzon (Spada)	»
»	18 (1909)	*Ferdinand Fagerlin* av Axel Gauffin	10.—
»	19 (1910)	*Ernst Josephson* del I av Karl Wåhlin	10.—
»	20 (1911)	*Ernst Josephson* del II av Karl Wåhlin	(utsåld)
»	21 (1912)	*Carl Larsson som etsare* (med originaletsning) av Axel L. Romdahl	10.—
»	22 (1913)	*Reinhold Norstedt* av Erik Wettergren	20.—
»	23 (1914)	*Egron Lundgren* del I av Karl Asplund	10.—
»	24 (1915)	*Egron Lundgren* del II av Karl Asplund	(utsåld)
»	25 (1916)	*Uno Troili* del I av Helge Kjellin	10.—
»	26 (1917)	*Uno Troili* del II av Helge Kjellin	10.—
»	27 (1918)	*Georg von Rosen* av Erik Wettergren	20.—
»	28 (1919)	*Eugen Jansson* av Nils G. Wollin	10.—
»	29 (1920)	*Carl Larsson* del I av Georg Nordensvan	10.—
»	30 (1921)	*Carl Larsson* del II av Georg Nordensvan	20.—
»	31 (1922)	*Svensk 1700-talskonst* av Axel Gauffin m. fl.	10.—
»	32 (1923)	*Anders Zorn* del I av Tor Hedberg	20.—
»	33 (1924)	*Anders Zorn* del II av Tor Hedberg	(utsåld)
»	34 (1925)	*Gustaf Rydberg* av Helge Kjellin	20.—
		Supplement till d:o	10.—

Förteckning över album och publikationer

N:o 35 (1926)	*Johan Fredrik Höckert* av Aron J. T. Borelius	20.—
» 36 (1927)	*Per Krafft d. y.* av Evald E:son Uggla	20.—
» 37 (1928)	*Ivar Arosenius* av Karl Asplund	(utsåld)
» 38 (1929)	*Nicodemus Tessin* del I av Ragnar Josephson	20.—
» 39 (1930)	*Nicodemus Tessin* del II av Ragnar Josephson	20.—
» 40 (1931)	*A. Th. Gellerstedt* av Harald Schiller	20.—
» 41 (1932)	*Konstföreningen under 100 år, 1832—1932.* Festskrift av Georg Nordensvan	10.—
» 42 (1933)	*Elias Martin* av Ragnar Hoppe	20.—
» 43 (1934)	*G. W. Palm* av Gustaf Lindgren	20.—
» 44 (1935)	*John Bauer* av Harald Schiller	(utsåld)
» 45 (1936)	*Louis Jean Desprez* av Nils G. Wollin	20.—
» 46 (1937)	*Per Hörberg* av Bengt Cnattingius	20.—
» 47 (1938)	*Carl Wilhelmson* av Axel L. Romdahl	25.—
» 48 (1939)	*Ivan (Gustaf) Aquéli* av Axel Gauffin	25.—

Ledamot äger rätt att inköpa förefintliga publikationer till hälften av ovan angivna pris + porto. Rekvisition å vad som önskas insändes till Konstföreningen, Drottninggatan 68, Stockholm. Betalning genom postanvisning eller postförskott. *Postgiro 1262.*